

Aan

Staatssecretaris JPS

Deadline: 14-10-2024

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) BNC-fiche Raadsaanbeveling over rook- en aerosol-vrije ruimten

Datum Document
9 oktober

Kenmerk
3978850-1073167-VGP

Bijlage(n)
2

RGV
dig
ak

Akkoord - (1 may)

1. Aanleiding

Op 17 september 2024 publiceerde de Europese Commissie de Raadsaanbeveling over rook- en aerosol-vrije ruimten¹ ter vervanging van Raadsaanbeveling 2009/C 296/02² (zie bijlagen). Tijdens het PO Volksgezondheid van 26 september 2024 is de Raadsaanbeveling met u besproken. De kabinetsappreciatie van de Raadsaanbeveling dient binnen zes weken na publicatie aan de Eerste en Tweede Kamer gezonden te worden.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de conceptbeoordeling (zie BNC-fiche in bijlage) van het voorstel voor de Raadsaanbeveling over rook- en aerosol-vrije ruimten. Uw besluit is op 14 oktober gewenst i.v.m. het bespreken van het fiche in de ambtelijke werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) in aanloop naar goedkeuring door de Ministerraad.

3. Kernpunten

Doel: De voorgestelde herziening van de Raadsaanbeveling rookvrije ruimte ziet toe op een verbreding ten opzichte van de huidige aanbeveling over zowel soorten tabaksproducten als bepaalde categorieën buitenruimten. Reden hiervoor is dat de huidige aanbeveling door de Europese Commissie (hierna: Commissie) als onvoldoende beschouwd wordt om mensen te beschermen tegen tweedehandstabak rook en nieuw soortige tabaksproducten.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024SC0056>.

² <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUrServ.do?uri=OJ:C:2009:296:0004:0014:EN:PDF>.

Onder nieuw soortige producten verstaat de Commissie bijvoorbeeld elektronische sigaretten, al dan niet nicotine houdend en alle andere rook- en/of aerosol uitstotende producten, die oorspronkelijk niet waren opgenomen in de aanbeveling.

Beoordeling: Nederland voldoet al aan een groot deel van de aanbevelingen van de Commissie.

- Het rookverbod geldt in Nederland namelijk voor alle binnenruimten (privéruimten uitgezonderd) en omvat nieuw soortige producten zoals e-sigaretten en verhitte tabaksproducten.
- Ook heeft de Rijksoverheid de afgelopen jaren wettelijke maatregelen genomen om buitenruimten toe te voegen aan locaties waar het rookverbod geldt. Zo is het sinds 2020 wettelijk verplicht dat alle terreinen van scholen en andere onderwijsinstellingen rookvrij zijn.³
- Daarnaast hebben de afgelopen jaren maatschappelijke partijen, gemeenten, GGD-en en brancheorganisaties hun rol gepakt op het gebied van het rookvrij maken van omgevingen buiten. Zo kent ons land steeds meer rookvrije speeltuinen, dierentuinen, kinderboerderijen en kinderopvanglocaties, rookvrije sportterreinen en buitenruimten in de zorg.
- Tot slot doet de Commissie ook de aanbeveling om een rookverbod in de privéauto in te stellen. Op dit punt wijkt het huidige Nederlandse beleid af. Dit komt doordat er nooit voor gekozen is de individuele roker zelf te beboeten vanuit de gedachte dat wij de individuele roker niet willen criminaliseren. Daarnaast heeft de NVWA, die toezicht houdt op de naleving van het rookverbod, niet de juiste bevoegdheden om op wegen te handhaven. Gezien de aanbeveling niet verplicht tot een wettelijk rookverbod kan dit huidige beleid in stand worden gehouden.
- Om het gebruik van nieuw soortige tabaksproducten nog meer te verminderen zullen de tabaksproductenrichtlijn (TPD) en de richtlijn Inzake Tabaksaccijns (TDD) ook moeten worden herzien zoals reeds aangekondigd in het Europees Kankerbestrijdingsplan.

Proces: Het fiche wordt op 16 oktober besproken in de BNC. Mochten hier nog grote wijzigingen uit voortkomen dan wordt u hierover nader geïnformeerd. Na bespreking in de BNC volgt op 22 oktober bespreking in de Coco en op 25 oktober behandeling in de MR, waarna het BNC-fiche, vanuit het Ministerie van Buitenlandse Zaken, aan de Eerste en Tweede Kamer wordt gezonden. Verwacht wordt dat de raadsaanbeveling vervolgens in de Europese gezondheidsraad van 2 december ter aannahme op de agenda staat.

4. Toelichting

De werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) is een interdepartementale werkgroep die zich bezighoudt met het formuleren van rijksbrede posities op nieuwe voorstellen van de Europese Commissie. De BNC behandelt wetgevende voorstellen (verordeningen, richtlijnen) en niet wetgevende voorstellen (mededelingen, raadsaanbevelingen) van de Europese Commissie. De opgestelde appreciaties van de BNC werkgroep noemen we BNC fiches. Deze fiches, hoewel voornamelijk geschreven door het beleidsverantwoordelijke departement, gelden dus als kabinetsposities ten aanzien van het Europese voorstel. Een BNC fiche is niet alleen een appreciatie van het kabinet, maar geldt ook als eerste onderhandelingslijn van het kabinet in Brussel.

³ Het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs.

Daarnaast wordt het BNC fiche verzonden naar het parlement en is daarmee een belangrijke manier om de Kamer te informeren over (de Nederlandse positie t.a.v.) EU voorstellen.

a. Draagvlak politiek

- Over het algemeen hebben tabaks-ontmoedigingsmaatregelen de afgelopen jaren steun gehad van zowel de eerste als tweede kamer. Waarbij we wel zien dat de coalitiepartijen BBB en PVV vrij consequent tegen nieuwe maatregelen stemmen zoals recent het geval bij de wetsbehandeling voor nicotinezakjes zonder tabak in de eerste kamer.⁴
- Op het gebied van rookvrije ruimte is de motie van de leden Jansen (NSC) en Krul (CDA) om rookvrije buitenruimte in de buurt van kinderen uit te breiden aangenomen.⁵ Coalitiepartijen BBB en PVV stemden hier destijds tegen.
- In Januari kondigde het Leidsch Dagblad aan dat de NSC voorstander is van een rookverbod in de auto met kinderen.⁶

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

- In de samenleving is het draagvlak voor tabaksontmoediging en wettelijke maatregelen al jaren hoog.
- Het draagvlak onder de Nederlandse bevolking voor rookvrije kind omgevingen, zoals kinderboerderijen, auto's met kinderen, buitenterreinen van kinderopvang, speeltuinen, scoutingterreinen en buitensportterreinen waar kinderen sporten is al jaren rond de 90%.⁷
- 77% van de Nederlanders is voorstander voor een rookvrij OV en voor terrassen is dit 64%.

c. Financiële en personele gevolgen

Voor zover de aanbevelingen zouden worden uitgevoerd, geschiedt dit binnen de bestaande financiële kaders. Momenteel wordt ambtelijk ook de mogelijkheid verkend om de locaties waar het wettelijk rookverbod geldt uit te breiden met kind centra, kinderboerderijen en beheerde speeltuinen. Echter ontbreekt de financiële dekking hiervoor op dit moment.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

De aanbevelingen hebben geen directe invloed op wet- en regelgeving. Een Raadsaanbeveling is in tegenstelling tot een richtlijn of verordening, juridisch niet verbindend. De Raadsaanbeveling rookvrije ruimte geeft aan lidstaten de ruimte om inhoudelijk keuzes te maken die binnen hun eigen context passen, omdat de Raadsaanbeveling niet voorschrijft op welke wijze de bescherming moet worden bereikt.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afstemming intern met FEZ, PZO, IZ en WJZ; interdepartementaal vindt afstemming plaats via de geijkte gremia voor Europese afstemming (BNC en CoCo).

f. Gevolgen administratieve lasten

⁴ Kamerstukken I 2023/2024, 36.403.

⁵ Kamerstukken II 2023/2024, 36 410 XVI, nr. 62.

⁶ <https://www.leidschdagblad.nl/binnenland/nsc-wil-rookverbod-in-auto-bij-meerijdende-kinderen/11745441.html>.

⁷ [https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/driekwart-van-de-nederlanders-vindt-rookvrij-het-nieuwe-normaal/#:~:text=Rookvrije%20omgevingen&text=Voor%20andere%20omgevingen%20is%20het,%25%20\(73%25%20in%202021\)](https://www.rookvrijegeneratie.nl/artikelen/driekwart-van-de-nederlanders-vindt-rookvrij-het-nieuwe-normaal/#:~:text=Rookvrije%20omgevingen&text=Voor%20andere%20omgevingen%20is%20het,%25%20(73%25%20in%202021).).

Handwritten note: *keuzes is keuzes benodigd?*

Uit de aanbeveling blijkt het niet dat het de bedoeling is om nieuwe extra administratieve lasten op te leggen.

g. Toezeggingen
Geen.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Colofon.

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

